

Kök Ailenin Evlilikte Partner Seçimine Etkisi

Özet

Kök aile, doğduğumuz andan itibaren yaşadığımız hayatı, davranışlarımızı, yönelimlerimizi ve birçok tercihimizi etkileyen önemli unsurlardan biridir (Ekici, 2014). Kök ailenin etkisini partner seçiminde de görmemiz mümkündür. (Daly & Wilson, 1990)

Bu araştırma, insanların evlilikte partner seçimlerinde kök ailenin ne gibi bir etkisi olduğunu araştırmayı hedeflemektedir. Toplumda giderek artan boşanma oranları, kök ailenin bireylerin evlilikleri üzerinden ne gibi etkisinin olabileceğini inceleyen çalışmalarda artışa sebep olmuştur. Ancak bu etkinin eş seçimindeki rolü görece daha az çalışılan konular arasında yer almaktadır. Bu açıdan partner seçiminde ağırlıklı olarak ele alınan karşı tarafı çekici bulma, erişilebilirlik ve beğeni/karşılık görme faktörlerinin dışında, kök ailenin etkisinin de ele alınması, konuya dair daha detaylı sonuçlar elde etmek açısından oldukça önemlidir. (Selçuk, 2020) Bu fikir ve bulgulardan hareketle kültürümüzde aile yapısının farklı boyutlarının, bireylerin partnerlerini seçerken ne gibi etkileri olabileceği bu araştırmanın temel sorusunu oluşturmaktadır.

Bu araştırma sorusu kök ailenin partner seçimindeki etkisine ışık tutarak ilgili literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir. Araştırma gelişim psikolojisi, sosyal psikoloji gibi temel psikoloji alanları ve yakın ilişkiler, ebeveynlik psikolojisi gibi spesifik literatürlerin ışığında gerçekleştirilecektir.

Araştırma, belirli ölçekler dahilinde oluşturulmuş anket soruları üzerinden sonuç almaya yönelik bir yöntemle tasarlanmaktadır. Çalışmamızda partner sahibi yetişkin bireylerin katılımı ve alınan cevaplara yönelik kök ailenin etkisinin anlaşılmasına çalışılması büyük önem taşımaktadır. Araştırmanın iş planı içerisinde hazırlık, veri analizi ve veri toplama, raporlama, yayın olmak üzere 10 ay sürmesi öngörülmektedir. Bu süreç bir proje yürütücüsü, bir akademik danışman ve iki proje ortağı tarafından yürütülmesi planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Partner Seçimi, Kök Aile, Evlilik, Aile Yapısı, Aile

Proje Hakkında

Aile, bireylerin oluşturduğu sosyal bir yapıdır. Ancak, aile kavramı birçok kişinin tanımına göre benzer şekillerde yansıtılsa da, aile yapısı kültürden kültüre değişiklik gösterebilmektedir. Üstelik sadece kültür değil, zaman içerisinde ailenin toplumun ve bireylerin ihtiyaçları doğrultusundaki değişimi de gözlemlenebilir. (Bayer, 2013). Bu değişiklikler araştırmamızın ana temalarından biridir. Aile oluşumunu etkileyen birçok faktörün olmasının yanında, ailenin de etkilediği faktörler mevcuttur (Eryiğit, 2019). Bu amaç doğrultusunda, Türk kültürünün aile yapısındaki farklılıklarını ve bu farklılıkların partner seçimindeki etkisini anlamayı amaçlamaktayız.

Partner seçimi, bireyin belli özellikler çerçevesinde oluşturduğu insan profillerini seçmeye eğilim göstermeyi kapsamaktadır. Bu kapsamda, partner seçiminin birden fazla faktörden etkilendiği yargısına ulaşmaktayız ve bu bağlamda yapılan araştırmalar bulunmaktadır (Selçuk, 2013). Partner seçimi, günlük hayatımızda doğrudan ya da dolaylı olarak birçok kez karşılaştığımız bir kavram olsa da içeriğinde bireyin kişiliğinin, geçmişinin, cinsel isteklerinin, güzellik algılarının da yer alabileceği karmaşık kökler barındırmaktadır (Buss and Barnes, 1986). Ancak, araştırmamızda bunlardan farklı olarak yer almasını planladığımız ana faktör aile yapısının partner seçimimize olan etkisidir.

Projenin Amacı

Araştırma kapsamında elde edilecek bulguların, bireylerin partner seçimlerindeki süreci göz önüne almalarına ve aile yapısının bu seçimlere etkisini kavramasına yardımcı olması beklenmektedir. Ayrıca, evli çiftlerin veya uzun bir ilişkiye sahip bireylerin arasındaki geçimsizliğin öngörülebilir sebepleri ile ilgili bilgi birikimimize katkı sağlanması da muhtemel yararlar ve hedefler arasında görülmektedir. Ek olarak, araştırmanın literatürde ailenin partner seçimindeki etkisi hakkında yapılan diğer araştırmaları destekleyecek ve geliştirecek nitelikte olması hedeflenmektedir.

Proje Nasıl Yürütülecek?

Araştırmanın bağımlı değişkeni bireyin partner seçimidir. Partner seçiminin de kök ailedeki etkisini anlamayı hedeflediğimizden bağımsız değişkenimiz de kök aile yapısıdır. İki değişkenimizin de veri toplama araçlarında bahsettiğimiz ölçekler yardımıyla ve oluşturulacak anket sorularıyla ölçülmesi planlanmaktadır. Ayrıca, verilerimizin test edilmesi adına ortalamalar arası farkları test eden analizler ve korelasyonel analizler kullanılacaktır.

Araştırmada (Survey Monkey, Google Forms gibi platform destekli) online anket uygulaması gerçekleştirilecektir. Katılımcıların tamamen özgür iradesiyle, gönüllü olarak katılması ilke olarak benimsenmektedir. Bu doğrultuda, katılımcı onayları en başta istenecek ve gerekli bilgiler sunulacaktır. Çalışmada yaklaşık 500 kişiye ulaşılması hedeflenmektedir.

Araştırmada katılımcı olarak ilişki (İşikisi var, evli, nişanlı) içerisinde bulunan yetişkin (18-45) bireyler yer alacaktır. Doğru verilere ulaşabilmek adına 18 yaşından küçük bireylerin araştırmaya katılımı sağlanmayacaktır.

Araştırmamızın kabulü halinde, çalışmalarımızın Mart ayında başlayıp 10 ay sürmesi hedeflenmektedir. Bu süreç içerisinde toplanan veriler online platformlarda analiz edilmek üzere online veri toplama hesaplarına yüklenecektir. Ardından raporlama sürecine geçiş yapılacaktır. Elde ettiğimiz raporların değerlendirilmesi sonucunda yayınlanma sürecine geçilecektir. Bu süreçte de verilerimizin bilimsel bir makale olarak ortaya konması adına çalışılacak ve ilgili platformlara gönderim sağlanacaktır.

Projenin Değeri

Bu araştırma sorusu kök ailenin partner seçimine etkisini konu alarak, ilgili literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir. Özgün değer kapsamındaki ilk amacımız budur. Dahası, partner seçimi hakkında yapılan araştırmalar mevcut olsa da, araştırmamızın partner seçiminin kök aileyle içinde bulunduğu korelasyonu açıklamak adına yardımcı bir kaynak olabileceği öngörülmektedir. Buna ek olarak, Türk aile yapısının farklı boyutlarının partner seçimine etkisinin anlaşılmasında da ilgili literatürlere katkı sağlaması beklenmektedir. Çalışmamızda partner seçimini ele alırken katılımcıların güncel özel hayatlarına dair bilgiler sadece onların isteği doğrultusunda bize ulaşırken, farkındalıkla veya bilinçsizlikle geçmiş ve şu anki hayatlarını etkileyen aile faktörüne odaklanmamız bir diğer özgün değerimizdir. Bu değer kapsamında aile faktörünün öneminin partner seçimi gibi spesifik alanlarda da yüksek olduğunu göstermeyi amaçlamaktayız.

Proje Desteđi

Altınbaş Üniversitesi
Psikoloji Uygulama ve
Araştırma Merkezi

Proje Desteđi

Desteleyen Kurum: TÜBİTAK

Proje bütçesi
2530 TL

Proje kodu
2209-A

Proje Ekibi

Proje yürütücüsü:

Zeynep Derya Özel

Araştırmacılar:

Yağmur Yümsel

Araştırmacılar:

Hacı Tuğberk Yılmaz

Proje Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Burak Emre Gürsoy